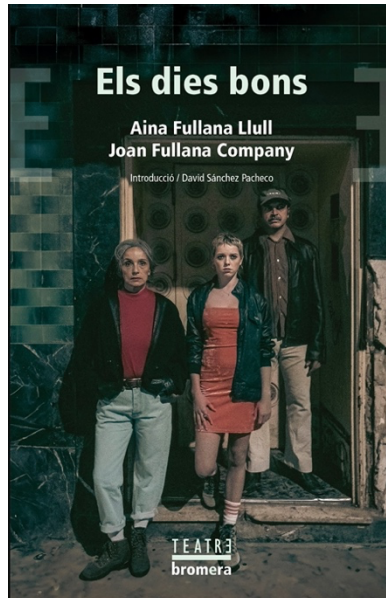

Història d'una (re)caiguda

Autoria: Aina Fullana Llull
i Joan Fullana Company
Introducció de David Sánchez Pacheco
Títol: *Els dies bons*
Editorial: Bromera, Alzira, 2024
88 pàgines

Aquesta és l'adaptació dramàtica de la novel·la homònima d'Aina Fullana Llull, que va ser guardonada l'any 2021 amb el Premi València de la Institució Alfons el Magnànim de l'apartat de narrativa en valencià. Des d'aleshores, la novel·la de la jove manacorina no ha fet més que conrear un èxit rere l'altre: el 2022 va guanyar el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians en modalitat narrativa, el Premi Núvol Punt de llibre i va ser nominada com a obra finalista al Premi Òmnium a la millor novel·la de l'any. Ara, després de quatre edició (i sumant), amb la col·laboració del director, actor i dramaturg Joan Fullana, aplega a Bromera l'adaptació teatral d'aquesta aclamada novel·la.

Els dies bons és una història sobre com les drogues afecten la vida de les persones, com condicionen el seu futur i com les sotmeten a una constant lluita per eixir de l'espiral de l'addicció. També mostra el pes de les experiències del passat al present, la importància de la infantesa, la memòria i els records en la persona que s'aplega a ser; així com mecanismes que fan més suportable l'existència com l'autoengany o l'engany als més propers, mentre la família "lluita entre allò que es vol fer, el que es fa i

allò que se suposa que s'ha de fer" (p. 13). Amb el transcórrer de l'acció dramàtica assistim a la inevitable anagnòrisi de la filla, que ben entrada l'adolescència descobreix els problemes d'addicció del seu pare. Tristament, aquest no és un tema nou a la literatura ni alié a la vida real, no obstant això, la particularitat d'aquesta proposta resideix en les estratègies dramàtiques escollides per a la seua adaptació.

Per a David Sánchez Pacheco, l'encarregat de l'estudi introductori de l'adaptació teatral per a l'editorial Bromera, aquesta és una obra experimental, "llunyana de tota convenció, atrevida i imprevisible" (p. 15). Emplaçada a un espai mental, al no-espai on habiten els records, s'esmenen diferents localitzacions de Mallorca, però sense cap enclave concret. Quelcom similar succeeix amb el temps: diferents temporalitats es van entremesclant constantment sense cap evidència explícita. L'acció va saltant del passat al present dels personatges per mostrar l'empremta d'aquestes vivències al moment actual. Així els records i les premonicions s'intercalen, creant l'efecte d'una temporalitat cíclica que avança en espiral i que és reforçada pel paral·lelisme entre algunes escenes del passat i del present. Per exemple, destaquen per la seua cruesa aquelles en què la filla, inconscientment, replica amb la seua parella la forma d'estimar de la mare al pare, ja que aquest ha sigut el referent que ha tingut en la seua educació sentimental.

A l'acció no sols s'entrecreuen present i passat sinó també els punts de vista dels tres protagonistes: el del pare adicte (el Xavier), el de la mare coratge (la Martina) i el de la filla (Ariadna), armant un triple recorregut per les vides dels personatges. Tots tres són personatges complexos, "amb arestes, mancances emocionals i insatisfaccions vitals" (p. 17), tots tres evolucionen mentre tracten d'omplir els buits que hi ha a les seues vides.

El to d'aquesta història va variant al llarg de les 30 escenes que l'articulen: hi ha escenes purament narrades a través d'una mena de monòleg, mentre que altres empren el diàleg per a fer avançar l'acció dramàtica. La paraula esdevé el ciment fonamental d'aquesta obra, "pren força, dibuixa les imatges, configura els records, sosté els personatges i basteix la trama" (p. 18). Resulta fascinant la caracterització lingüística dels personatges, els idiolectes que els Fullana han creat per a cadascun d'ells. Les eleccions lèxiques no són casuals sinó que busquen reflectir les circumstàncies vitals:

el moment emocional que travessa el personatge, l'etapa vital del personatge en la que ens situa l'acció dramàtica, la localització geogràfica on transcorren els fets, l'argot dels anys vuitanta, etc.

El final obert de l'obra ens convida a preguntar-nos quins són aquests "dies bons" als que es refereix el títol I, a qui pertanyen. "La controvèrsia esclata sobretot amb l'última escena de l'obra que obre encara més el debat i les possibilitats de saber i sentenciar si els dies que construeixen la història són bons o dolents i a qui dels tres personatges principals pertanyen" (p. 14). A l'escena final, gràcies al magistral ús de la llengua que fa Fullana, un calfred recorre el cos del lector o lectora mentre constata que el cercle s'ha tancat... Que el problema de la drogaddicció no és una qüestió individual que afecta individus aïllats sinó que hi ha una base estructural que la precipita i l'afavoreix. I, com a societat, no podem ni devem mirar cap altre lloc, pareix dir-nos l'obra.

Maria Morant Giner